



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: **D., spol. s r. o., IČO X**
sídlem T. 1163/5, 1 X P.
zastoupená advokátem Mgr. Radkem Klesou
sídlem Riegrova 223/20, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 8. 2019, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 8. 2019, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni k rukám advokáta Mgr. Radka Klesy náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodl o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Vsetín (dále jen „městský úřad“), kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1 800 Kč za přestupek provozovatele vozidla. Žalovaný rozhodnutí městského úřadu změnil tak, že doplnil do výroku § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o silničním provozu“) a GPS souřadnice.
2. Přestupku se měla žalobkyně dopustit tím, že nezajistila, aby při užití vozidla registrační značky X (dále jen „vozidlo“), jehož byla žalobkyně v době skutku dle centrálního registru

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

vozidel zapsanou provozovatelkou, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.

3. Tím žalobkyně porušila § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť dne 28. 9. 2018 v 15.33 h mimo obec na pozemní komunikaci I. třídy č. 57, Vsetín - Potůčky u č. p. 179 ve směru jízdy od obce Jablůnka směrem k obci Ústí blíže dosud neustanovený řidič uvedeného vozidla jel rychlostí 64 km/h (po odečtu odchylky 3 km/h). Řidič překročil nejvyšší dovolenou rychlost 50 km/h o 14 km/h. Tuto rychlost vozidlu naměřil automatizovaný technický prostředek bez obsluhy. Uvedeným jednáním řidič porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Toto jednání vykazovalo znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu.
4. V projednávaném případě je **jádrem sporu otázka, zda městský úřad učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku** ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, a to předtím, než věc odložil a vyvodil odpovědnost provozovatele vozidla (zde žalobkyně).
5. **Žalobkyně v žalobě** k této otázce namítala, že vozidlo pronajala společnosti C. R. A C. s. r. o. (dále jen „CRC“) a tato společnost používala předmětné vozidlo k výkonu své podnikatelské činnosti – autopůjčovny. Žalobkyně k žalobě doložila předmětnou smlouvu o operativním leasingu a dále nájemní smlouvou z 25. 9. 2019, uzavřenou mezi CRC a paní P., kde paní P. je nájemkyní. Tu sdělila žalobkyně jako řidičku vozidla v době spáchání přestupku. Městskému úřadu se podařilo paní P. dohledat v jejím bydlišti v Itálii, paní P. neodmítla podat vysvětlení, nedošlo ani k tomu, že by za řidiče označila někoho jiného (řetězení řidičů), pouze na výzvu nereagovala, ač jí byla do Itálie doručena. Městský úřad jí nedoručil výzvu opětovně, neuložil jí pokutu, nezaslal dožádání. Městský úřad podle žalobkyně pochybil, pokud nepoužil žádné donucovací prostředky pro splnění povinnosti paní P. Žalovaný pochybil, když zaslal výzvu paní P. v češtině a angličtině, a nikoli italštině. Další pochybení žalobkyně spatřovala v tom, že ve stejném případě (sp. zn. X, u Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 22 A 149/2016) správní orgány postupovaly odlišně. Správní orgány se měly zabývat zaviněním žalobkyně.
6. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** setrval na závěrech a důvodech napadeného rozhodnutí, liberační důvody zde nejsou. Paní P. nelze nutit k doznání, nejde o přestupek, za který se ukládá zákaz činnosti, další kroky by byly nevhodné. Ani nájemní smlouva a poučení pronajímatele nezbavuje žalobkyni objektivní odpovědnosti. Žalobkyně se může podle smluvních pravidel a podmínek pronájmu domáhat po své nájemkyni úhrady škody za zaplacenou pokutu a související náklady správního řízení. Poukaz na rozdílný přístup v jiné věci je nepřijatelný, protože žalovaný rozhodnutí městského úřadu zrušil.
7. **Žalobkyně i žalovaný v dalších podáních** poukázali na novější judikaturu. Žalobkyně uvedla, že žalovaný svou nečinností vůči řidiči neobjasněl.
8. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

9. Krajský soud z obsahu správního spisu ověřil, že žalobkyně na výzvu městského úřadu provozovateli vozidla k zaplacení určené částky reagovala sdělením řidičky vozidla v době spáchání přestupku, kterou byla M. P. s adresou v Itálii a která měla vozidlo pronajaté podle smlouvy o operativním leasingu od CRC s podmínkou, že žádný jiný řidič než ona nesmí auto používat. Podle smlouvy paní P. byla poučena o povinnosti dodržovat právní předpisy a pravidla silničního provozu.
10. Městský úřad označenou řidičku vyzval v českém a anglickém jazyce k podání vysvětlení a řidička tuto výzvu na italské adrese 20. 11. 2018 převzala a nijak na ni nereagovala. Městský úřad 12. 3. 2019 věc přestupku řidičky odložil podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“).
11. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Podle 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu (ve znění účinném od 1. 1. 2019 – pozn. soudu) *obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a nezačal řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.*
13. Skutkově shodným případem se zabýval Krajský soud v Ostravě v rozsudku z 27. 6. 2018, č. j. 22 A 149/2016-46, potvrzeném rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále i „NSS“) z 25. 3. 2020, č. j. 9 As 311/2018-27, podle kterých obdobnou otázkou se NSS zabýval v řadě svých rozhodnutí. V rozsudku z 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, NSS obecně uvedl, že by bylo „*proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případně označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. (...) pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, (...) je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 (nyní odst. 5 – pozn. soudu) zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.*“
14. Tím soudy vymezily kategorii provozovatelů vozidla, kteří na výzvu správního orgánu vůbec neuvedou konkrétního přestupce, případně o něm nesdělí dostatečné množství osobních údajů, aby jej bylo možné identifikovat a kontaktovat, dále kategorii provozovatelů vozidla, kteří (shodně jako v nyní projednávané věci) správnímu orgánu poskytnou dostatečné množství identifikačních údajů, na jejichž základě správní orgán sděleného řidiče vyzve k podání vysvětlení. Pakliže tento nikterak nereaguje, je třeba zohlednit další skutkové okolnosti, aby bylo možné uzavřít, zdali byla činnost ze strany správního orgánu dostatečná a představovala tak zákonem předpokládané provedení nezbytných úkonů.
15. NSS zdůraznil, že především je třeba velmi důsledně odlišovat případy, které prokazatelně naplňují znaky obstrukčního jednání ze strany provozovatele vozidla, resp. jeho opakovaně takto jednajících zástupců (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu z 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40, z 23. 11. 2016, č. j. 2 As 249/2016-39, z 13. 4. 2017, Shodu s prvopisem potvrzuje M Ch.

č. j. 10 As 324/2016-46, či z 24. 7. 2018, č. j. 5 As 41/2016-47), od případů, v nichž ke zneužití práva zjevně nedochází. Jak konstatoval NSS v rozsudku ze dne 3. 5. 2017, č. j. 3 As 61/2016-44, je třeba „rozlišovat mezi skutečným splněním povinnosti označit řidiče vozidla, jímž byl spáchán přestupek, a obstrukčními postupy, které jako akt zneužití práva nelze aprobovat a jež (po ověření a zdůvodnění, že jde právě o takový případ) překážku pro uložení správního deliktu provozovateli vozidla podle § 125f zákona o silničním provozu nevytvářejí. V případě nejružnějších obstrukčních praktik je tedy skutečně namístě nečinit takové procesní úkony, které se s ohledem na povahu sdělených informací, dřívější poznatky z úřední činnosti či jednání samotných provozovatelů vozidel jeví jako zcela neefektivní, bezúčelné či ne hospodárné.

16. V posuzovaném případě však ze spisového materiálu ani z podání účastníků neplyne, že by se o shora uvedené situace jednalo. Žalobkyně jednoznačně identifikovala řidičku vozidla jménem, datem narození a bydlištěm a současně doložila nájemní smlouvu, která prokazuje s vysokou měrou pravděpodobnosti, že v okamžiku spáchání přestupku vozidlo řídila právě M. P. Městský úřad v rozhodnutí o přestupku uvedl, že postačovalo, že provozovatelka uvedla jako řidičku osobu s adresou v zahraničí a argumentovala závěrem z bodu 18 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015-31: „*Stěžovatel za řidiče vozidla označil nekontaktní osobu žijící v zahraničí. Správní orgány vyvinuly snahu tuto osobu kontaktovat. Tato snaha ale vyšla uniueč. Správní orgány neměly žádné další indicie, které by mohly reálně vést k určení totožnosti pachatele přestupku a jeho usvědčení z přestupku. Identifikování pachatele přestupku na základě označení řidiče provozovatelem tak nebylo možné. Žádná reálná možnost, jak zjistit přestupce, tak v dané chvíli neexistovala, a proto správní orgány nepochybily, pokud zahájily řízení o správním deliktu provozovatele vozidla.*“ Podle zdejšího soudu však městský úřad aplikoval tento závěr na posuzovaný případ nesprávně, protože v posuzované věci označená řidička nebyla nekontaktní (výzvu převzala), žalobkyně navrhla ve správním řízení její výslech, ověření jejího cestovního pasu dotazem u příslušného orgánu Italské republiky nebo zastupitelského úřadu ČR a výslech zaměstnance CRC, který řidičku řádně poučil o povinnosti dodržovat pravidla silničního provozu. K tomu městský úřad pouze uvedl, že nevidí důvod ověřovat pas řidičky a k navrženým důkazům se vůbec nevyjádřil, šlo tak v řízení u městského úřadu o opomenuté důkazy. Žalovaný pak (v rámci napadeného rozhodnutí jako jednoho celku) toto pochybení napravil a uvedl, že navržený svědek jako zaměstnanec CRC nemohl potvrdit, jestli v době a v místě přestupku označená řidička vozidlo skutečně řídila. Žalovaný označil případný výslech řidičky s bydlištěm v místě 800 km od sídla městského úřadu jako velmi formalistický a nepřípadný, pronajímatel vozidla má škodám předcházet a smluvně řidiče zavázat k úhradě pokut provozovatele a případně nepůjčovat vozidla zahraničním řidičům. Podle žalovaného nelze přiznání řidiče vynutit prostřednictvím pokuty. Přiznání řidiče by i tak nebylo podkladem k uznání viny. K rozsudku zdejšího soudu z 27. 6. 2018, č. j. 22 A 149/2016-46, žalovaný uvedl, že považuje jedno zaslání výzvy k podání vysvětlení za dostatečné.
17. Je nutno dodat, že NSS o kasační stížnosti proti rozsudku zdejšího soudu z 27. 6. 2018, č. j. 22 A 149/2016-46, rozhodl 25. 3. 2020 (rozsudkem č. j. 9 As 311/2018-27), tedy po datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí (30. 8. 2019) i po odeslání vyjádření žalovaného k žalobě.

18. Zdejší soud opětovně prověřil aktuální judikaturu ke klíčové otázce nezbytných kroků ke zjištění řidiče, který spáchal posuzovaný přestupek, včetně rozsudků označených žalobkyní a žalovaným v dalších vyjádřeních, a dospěl k závěru, že jak s ohledem na posuzovanou věc, tak obecně, je namístě setrvat na názoru vysloveném zdejším soudem v rozsudku z 27. 6. 2018, č. j. 22 A 149/2016-46, potvrzeném rozsudkem NSS z 25. 3. 2020, č. j. 9 As 311/2018-27. Jde totiž o jediný shodný případ a závěry zdejšího soudu a NSS v této otázce a shodném skutkovém případě nebyly dosud překonány.
19. S ohledem na uvedené i na skutečnost, že si označená řidička výzvu převzala, nebylo namístě ihned poté, kdy na výzvu nereagovala, zanechat všech dalších kroků a bez dalšího přistoupit asi po čtyřech měsících nečinnosti městského úřadu k odložení věci a zahájit řízení s provozovatelkou vozidla. Žalobkyně poskytla dostatečné množství věrohodných údajů k identifikaci přestupce, přičemž obtíže pramenící z pasivity řidičky jí nelze bez dalšího přičítat. Tento názor je plně v souladu s aktuální judikaturou NSS. V rozsudku ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018-21, NSS konstatoval, že *„Jestliže provozovatel vozidla označí za řidiče osobu, k níž sdělí dostatečné údaje, a věrohodně tvrdí, že dané vozidlo mohla tato osoba řídit, bude mít správní orgán zpravidla dostatek indicií k tomu, aby se pokusil nalézt pachatele přestupku. Není naplněním nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 (nyní odst. 5 – pozn. soudu) písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (ve znění účinném do 30. 6. 2017), pouze jedině doručení předvolání k podání vysvětlení, na něž označená osoba nereaguje, ale správní orgán musí učinit další smysluplný úkon směřující ke zjištění pachatele (např. předvedení dotčené osoby či ověření její aktuální adresy v příslušných registrech).“*
20. Podle závěrů citovaných rozsudků postupoval zdejší soud i ve věcech sp. zn. 72 A 3/2019 a 72 A 22/2019 (nyní není o kasačních stížnostech žalovaného rozhodnuto). Nelze činit bez dalšího rozdíl v označených řidičích z České republiky a ze zahraničí.
21. Správní soudy se opakovaně vyjádřily k tomu, že v popsané situaci správním orgánům nic nebrání, aby s ohledem na daný skutkový stav využily všech přípustných procesních nástrojů (včetně uložení pořádkové pokuty) a kontaktovaly označeného řidiče opakovaně, případně s přihlédnutím k dostupným důkazům zahájily řízení o podezření ze spáchání přestupku.
22. Odložení přestupkové věci bylo v posuzované věci předčasné a takový postup se jeví v tomto konkrétním případě pouhým formalismem vedoucím k tomu, aby bylo možno zahájit řízení o správním deliktu s provozovatelem vozidla.
23. Označená řidička neodmítla výslovně podat vysvětlení, pouze nereagovala na řádně doručené předvolání. Žádné obtíže při doručování nenastaly a je zjevné, že při doručování městský úřad i doručující orgán učinily vše pro to, aby se předvolání dostalo objektivně do dispoziční sféry adresáta. Opak nebyl prokázán, ani ho nikdo nenamítal, o doručení předvolání nevznikly žádné pochybnosti. Soud neshledal úkony učiněné městským úřadem za dostatečné naplnění k požadavku nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu.
24. Městský úřad měl provést další smysluplný úkon reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku, resp. kontaktovat označeného řidiče, a teprve v případě jejich nezdaru mohl věc odložit. V daném případě žalobkyně neoznačila za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat. Městský úřad ani žalovaný v posuzovaném případě podle Shodu s prvopisem potvrzuje M Ch.

správních spisů nečinily žádné dotazy v příslušných registrech, ani nezjišťovaly žádné okolnosti k namítané neznalosti českého jazyka u označené řidičky (např. narození a délku pobytu v ČR, její ekonomické a jiné aktivity v ČR atd.).

25. Odkaz žalovaného v duplice na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky Pardubice z 5. 6. 2019, č. j. 61 A 6/2018-57, je nepřipadný, protože správní orgán doručoval výzvu řidiči opakovaně. Nepříléhavý je i odkaz žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu z 14. 6. 2019, č. j. 2 As 158/2018-40, protože v tomto případě šlo o obstrukční praktiky a o řidiče v zahraničí, kterému se nedařilo doručovat.
26. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.
27. Žalovaný, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o žalobě (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalobkyně měla naopak ve věci plný úspěch, proto jí soud podle stejných ustanovení s. ř. s. přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému.
28. V řízení o žalobě byla žalobkyně zastoupena Mgr. Radkem Klesou. Ze spisového materiálu soud zjistil, že tento zástupce učinil ve věci dva úkony právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb a podání žaloby, tj. písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Repliky žalobkyně nepovažoval soud za účelné, potřebné, ani je nevyžadoval. Za provedené účelné úkony právní služby náleží advokátovi mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkony právní služby tedy advokátovi náleží 6 800 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobkyně je advokátem vykonávajícím advokacii jako společník právnické osoby (AK Blažek, Čížek, Klesa s. r. o., IČO 07702221) a tato osoba je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží k nákladům řízení rovněž částka, která odpovídá sazbě daně 21 % a která činí 1 428 Kč. Soud přiznal úspěšné žalobkyni v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. náhradu zaplaceného soudního poplatku 3 000 Kč. Celkem tak je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 11 228 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen vyplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 11. prosince 2020

JUDr. Martina Radkova v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje M Ch.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje M Ch.